

Czwartek, 22 maja 2008 r.

Sudan

P6_TA(2008)0238

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 22 maja 2008 r. w sprawie Sudanu i Międzynarodowego Trybunału Karnego (MTK)

(2009/C 279 E/23)

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje wcześniejsze rezolucje w sprawie Sudanu,
  - uwzględniając statut rzymski Międzynarodowego Trybunału Karnego (MTK) oraz jego wejście w życie dnia 1 lipca 2002 r.,
  - uwzględniając przyjęcie przez Radę Bezpieczeństwa ONZ rezolucji nr 1593 w dniu 31 marca 2005 r.,
  - uwzględniając konkluzje Rady dotyczące Sudanu/Czadu z dnia 11 grudnia 2007 r. i 30 stycznia 2008 r.,
  - uwzględniając złożone w imieniu Unii Europejskiej oświadczenie prezydencji z dnia 31 marca 2008 r. dotyczące rocznicy skierowania sprawy sytuacji w Darfurze/Sudanie do MTK,
  - uwzględniając przyznanie Nagrody im. Sacharowa 2007 Salihowi Mahmoudowi Osmanowi, sudańskiemu prawnikowi zajmującemu się prawami człowieka i pracującemu w Darfurze, za jego wysiłki na rzecz uzyskania sprawiedliwości dla ofiar wojny domowej w Darfurze,
  - uwzględniając kampanię pod hasłem „Sprawiedliwość dla Darfuru” zainicjowaną przez dużą grupę organizacji pozarządowych w celu wywarcia nacisku na Sudan, aby podjął współpracę z MTK i wykonał nakazy aresztowania Trybunału,
  - uwzględniając art. 115 ust. 5 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że pod względem bezpieczeństwa sytuacja w Darfurze nadal jest skrajnie nieprzewidywalna i że doszło do poważnych starć między grupami rebeliantów a siłami rządowymi, mających negatywny wpływ na operacje humanitarne,
- B. głęboko wstrząśnięty cierpieniami setek tysięcy kobiet, mężczyzn i dzieci bitych, mordowanych, gwałconych, przesiedlonych lub dotkniętych w inny sposób skutkami konfliktu w Darfurze i odnotowując, że od 2003 r. sytuacja ulega ciągłemu pogorszeniu i nadal dochodzi do masowych ataków powietrznych na ludność cywilną,
- C. mając na uwadze, że zgodnie z zasadą „obowiązku ochrony” ONZ, jeżeli władze krajowe w oczywisty sposób nie są w stanie chronić ludności, inni mają obowiązek zagwarantowania potrzebnej ochrony,
- D. mając na uwadze, że Rada Bezpieczeństwa ONZ przekazała sprawę sytuacji w Darfurze do MTK w marcu 2005 r., czego następstwem było wszczęcie dochodzenia,
- E. mając na uwadze, że Sudan podpisał statut rzymski, który ustanowił MTK w 2002 r., lecz go nie ratyfikował,
- F. mając na uwadze, że jako członek Narodów Zjednoczonych rząd Sudanu ma obowiązek współpracy z MTK na mocy rezolucji nr 1593 (2005) przyjętej przez Radę Bezpieczeństwa zgodnie z jej kompetencjami w ramach rozdziału VII,

Czwartek, 22 maja 2008 r.

- G. głęboko zaniepokojony faktem, że od wydania nakazów aresztowania rząd Sudanu systematycznie odmawiał współpracy z MTK i wielokrotnie lekceważył Trybunał oraz wspólnotę międzynarodową,
- H. mając na uwadze, że w kwietniu 2007 r. MTK wydał dwa nakazy aresztowania — byłego ministra spraw wewnętrznych Sudanu Ahmada Haruna i byłego przywódcy bojówek džandżawid Ali Muhammada Abd-Al-Rahmana znanego również jako Ali Kushayb — wysuwając przeciwko nim 51 zarzutów domniemych zbrodni wojennych i zbrodni przeciwko ludzkości,
- I. mając na uwadze, że Ahmad Harun jest obecnie ministrem spraw humanitarnych odpowiedzialnym za dobro ofiar jego domniemych zbrodni, a także za kontakty z międzynarodowymi siłami pokojowymi — misją ONZ i Unii Afrykańskiej w Darfurze (UNAMID); mając również na uwadze, że Haruna mianowano szefem rządowego komitetu rozpatrującego skargi w zakresie praw człowieka; ponadto mając na uwadze, że Ali Kushayb, który w momencie wydania nakazów przebywał w areszcie sudańskim pod innymi zarzutami, został zwolniony z więzienia w październiku 2007 r., mimo że był poszukiwany przez MTK,
- J. mając na uwadze, że w czerwcu 2007 r. i ponownie w grudniu 2007 r. prokuratura powiadomiła Radę Bezpieczeństwa ONZ o braku woli współpracy rządu sudańskiego z MTK i odnotowała, że nie podjęto żadnych kroków w celu aresztowania i wydania Ahmada Haruna i Ali Kushayba,
- K. mając na uwadze, że w dniu 5 czerwca 2008 r. główny prokurator MTK Luis Moreno Ocampo po raz siódmy przedstawi Radzie Bezpieczeństwa ONZ sprawozdanie na temat postępów swojego dochodzenia w Darfurze oraz na temat współpracy z władzami sudańskimi,
- L. wyrażając gotowość do wsparcia MTK w tym decydującym momencie jego pracy i pełne przekonanie, że położenie kresu bezkarności osób, które zaplanowały i ponoszą odpowiedzialność za przerażające zbrodnie popełnione w Darfurze, jest zasadniczym elementem rozwiązania konfliktu w tym regionie,
- M. mając na uwadze, że w dniach 10 i 11 maja 2008 r. rebelianci z Ruchu Sprawiedliwości i Równości (JEM) przypuścili atak na położony niedaleko Chartumu Omdurman, którego skutkiem była śmierć co najmniej 200 osób,
- N. mając na uwadze, że 20 maja 2008 r., po pierwszej fali starć tydzień wcześniej, doszło do ciężkich walk w Abyei — bogatym w ropę mieście, do którego prawo rości sobie zarówno Północ jak i Południe — między armią sudańską a Ludową Armią Wyzwolenia Sudanu (SPLA), których bilans to według ONZ 30 do 50 tys. osób wewnętrznie przesiedlonych oraz nieokreślona dotychczas liczba ofiar,
- O. mając na uwadze, że w dniu 4 maja 2008 r. samoloty armii sudańskiej zbombardowały cele cywilne w północnym Darfurze, czego skutkiem była śmierć 12 cywilów,
- P. mając na uwadze, że według ostatnich szacunków ONZ bilans konfliktu w Sudanie to około 300 tys. ofiar śmiertelnych oraz 2,5 mln osób przesiedlonych wewnętrznie i uchodźców, a także mając na uwadze, że sytuacja w zakresie bezpieczeństwa w Darfurze stale się pogarsza,
- Q. mając na uwadze, że UNAMID w Darfurze nadal dysponuje zaledwie 7,5 tys. żołnierzy i mniej niż 2 tys. policjantów wobec uzgodnionych 26 tys.,
1. zdecydowanie potępia fakt, że Sudan nadal nie podjął współpracy z MTK, nie aresztował Ahmada Haruna i Ali Kushayba i nie przekazał ich MTK, a także nie wywiązuje się ze swoich zobowiązań wynikających z międzynarodowego prawa humanitarnego, lekceważąc tym samym rażąco setki tysięcy ofiar i ich rodzin oraz miliony osób, które musiały opuścić swoje domy od chwili rozpoczęcia konfliktu;
  2. wzywa rząd Sudanu do ratyfikowania statutu MTK, stosowania się do rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1593 (2005) oraz bezwarunkowej współpracy z MTK, a także do zagwarantowania wnikliwego i skutecznego dochodzenia i ukarania osób odpowiedzialnych za zbrodnie wojenne i zbrodnie przeciwko ludzkości popełnione w Darfurze;

Czwartek, 22 maja 2008 r.

3. wzywa władze w Chartumie do niezwłocznego aresztowania i przekazania Międzynarodowemu Trybunałowi Karnemu dwóch podejrzanych w celu natychmiastowego położenia kresu bezkarności w Darfurze i do współpracy przy przyszłych dochodzeniach MTK;
4. wzywa Radę ds. Ogólnych i Stosunków Zewnętrznych, która spotka się w dniach 16 i 17 czerwca 2008 r., oraz Radę Europejską, której szczyt odbędzie się w dniach 19 i 20 czerwca 2008 r., do omówienia sprawozdania prokuratora MTK, podjęcia działań i przyjęcia ukierunkowanych, wstępnych sankcji UE przeciwko wyraźnie zidentyfikowanej grupie sudańskich urzędników, którzy ponoszą odpowiedzialność za brak współpracy Sudanu z MTK, obejmujących:
  - zamrażanie i zajmowanie aktywów osób zidentyfikowanych jako jednostki utrudniające współpracę z MTK oraz rozpoznawanie i obejmowanie odpowiednimi działaniami znajdujących się w ramach podatkowych aktywów przedsiębiorstw związanych z Partią Kongresu Narodowego (większościową partią rządzącą) będącą głównym źródłem finansowania bojówek w Darfurze;
  - środki wykluczające dostęp do banków UE w odniesieniu do wszelkich transakcji i płatności finansowych dokonywanych przez te osoby lub w ich imieniu;
  - środki utrudniające stosunki biznesowe, inne stosunki gospodarcze lub handlowe między tymi osobami a dowolną osobą prawną lub korporacją kontrolowaną przez nie i przedsiębiorstwami europejskimi, zwłaszcza przeciwdziałanie przepływowi dochodów z sektora paliwowego;
5. wzywa państwa członkowskie UE oraz państwa kandydujące zasiadające w Radzie Bezpieczeństwa ONZ, tj. Belgię, Francję, Włochy, Wielką Brytanię i Chorwację, do zajęcia zasadniczego stanowiska podczas wystąpienia prokuratora w dniu 5 czerwca 2008 r., zgodnie ze wspólnym stanowiskiem UE w sprawie MTK, oraz do odpowiedniej reakcji na ustalenia prokuratora poprzez wezwanie Sudanu do natychmiastowego zastosowania się do rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1593 (2005) i nakazów Trybunału;
6. wzywa wszystkie pozostałe kraje zasiadające w Radzie Bezpieczeństwa ONZ, aby również wspierały wszelkie nakazy współpracy wydane przez prokuratora MTK w imieniu Trybunału, a w szczególności wzywa Chiny, Rosję, Republikę Południowej Afryki i Libię do postępowania zgodnego z ich własnymi słowami zawartymi w rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1593 (2005) i nieutrudniania działań Rady Bezpieczeństwa w dn. 5 czerwca 2008 r.;
7. wzywa państwa członkowskie UE i Radę Bezpieczeństwa ONZ, aby dążył do uwzględnienia szczególnego odniesienia do bezkarności oraz nakazów aresztowania MTK w oficjalnym mandacie na nadchodzącą wizytę przedstawicieli Rady Bezpieczeństwa ONZ w Chartumie pod koniec maja 2008 r.;
8. wzywa Komisję i państwa członkowskie UE do zagwarantowania, że ich pomoc rozwojowa dla Sudanu nie będzie przekazywana za pośrednictwem ministerstwa spraw humanitarnych kierowanego przez Ahmada Haruna; nawołuje darczyńców do wywierania nacisku na rząd Sudanu, aby usunął Ahmada Haruna ze stanowiska;
9. apeluje do UE o wywieranie nacisku na Chiny, aby przyłączyły się do międzynarodowych działań na rzecz zakończenia konfliktu i wykorzystały swój znaczny wpływ na rząd Sudanu wynikający z roli Chin jako głównego źródła dochodu rządu Sudanu ze sprzedaży ropy; wzywa Chiny do zaprzestania dostaw broni do Sudanu;
10. wzywa Unię Afrykańską i Ligę Arabską do aktywnego zaangażowania się w kwestię Darfuru za pomocą nacisków na rząd Sudanu, aby współpracował z biurem prokuratora MTK przy obecnych i przyszłych dochodzeniach, a także wzywa prezydencję UE do włączenia kwestii współpracy Sudanu z MTK do harmonogramu dialogów i szczytów politycznych z udziałem kluczowych partnerów np. Chin, Stanów Zjednoczonych, Unii Afrykańskiej i Ligi Arabskiej;
11. wzywa Radę i Komisję do stałego informowania Parlamentu o swoich bieżących i przyszłych staraniach mających na celu wywieranie nacisku na rząd Sudanu, aby współpracował z MTK oraz zobowiązuje się do dalszego śledzenia rozwoju wypadków i wykorzystania wszystkich nadarzających się okazji do podnoszenia tej kwestii zarówno w kontaktach z urzędnikami sudańskimi, jak i innymi partnerami;

Czwartek, 22 maja 2008 r.

12. potępia ataki sił rebelianckich JEM na Omdurman w dniach 10 i 11 maja 2008 r., jak również atak powietrzny w północnym Darfurze w dn. 4 maja, w którym zginęło 12 osób, kolejnych 30 zostało rannych, zniszczone zostały: szkoła, instalacja wodna i targowisko;
13. wyraża poważne zaniepokojenie wybuchem nowych walk między armią sudańską a SPLA w Abyei, co zwiększa zapotrzebowanie na pomoc humanitarną, utrudnia prowadzenie operacji humanitarnych i mogłoby potencjalnie zagrozić porozumieniu pokojowemu z 2005 r.;
14. potępia wszelkie przejawy łamania postanowień porozumień pokojowych i porozumień o zawieszeniu broni przez którąkolwiek ze stron, a w szczególności wszelkie przejawy przemocy skierowanej przeciwko ludności cywilnej i ataki na pomoc humanitarną;
15. apeluje do władz Sudanu, w szczególności do GNU, o udzielenie pełnego wsparcia na rzecz skutecznego przygotowania misji UNAMID oraz o wspieranie wszelkich działań mających na celu osiągnięcie stabilności i zapewnienie bezpieczeństwa;
16. ponownie podkreśla, że nie można osiągnąć trwałego pokoju bez oddania w ręce sprawiedliwości osób, które popełniły ciężkie przestępstwa; apeluje do unijnych obserwatorów rozmów pokojowych o podkreślanie znaczenia położenia kresu bezkarności dla budowania trwałego poszanowania praworządności i praw człowieka w Sudanie;
17. wzywa rząd Sudanu i wszystkie grupy zbrojne do przestrzegania praw człowieka i międzynarodowego prawa humanitarnego poprzez powstrzymanie się od wszelkich masowych ataków na cywilów, w tym przemocy na tle seksualnym wobec kobiet;
18. apeluje do wszystkich stron konfliktu o powstrzymanie się od wcielania do armii i wykorzystywania jako żołnierzy dzieci w wieku poniżej 18 lat, a także wzywa władze Sudanu do ochrony przesiedlonych dzieci, zwłaszcza pozostających bez opieki nieletnich, zgodnie z przepisami odpowiednich konwencji;
19. ponadto apeluje do wszystkich stron trzecich o wstrzymanie eksportu broni do wszystkich stron konfliktu w regionie oraz o poszanowanie praw człowieka, pokoju i bezpieczeństwa międzynarodowego w kontaktach z Sudanem;
20. jest zaniepokojony doniesieniami o masowych aresztowaniach, jakie miały miejsce w Chartumie po ataku rebeliantów; przypomina rządowi Sudanu o zobowiązaniach wynikających z Afrykańskiej karty praw człowieka i praw ludów, zgodnie z którą m.in. nikogo nie można arbitralnie aresztować lub zatrzymać, każdy ma prawo do obrony i do procesu sądowego w stosownym terminie;
21. apeluje do specjalnego przedstawiciela UE w Darfurze, Pekki Haavisto, aby, działając zgodnie ze swoim mandatem i wspólnym stanowiskiem UE w sprawie MTK, podjął aktywne działania i wykorzystał wszelkie nadarzające się okazje do podejmowania w kontaktach z sudańskimi rozmówcami i innymi partnerami kwestii potrzeby niezwłocznego aresztowania i oddania w ręce sprawiedliwości Ahmada Haruna i Ali Kushayba oraz współpracy z MTK, a także wzywa specjalnego przedstawiciela UE w Sudanie do przedkładania innym instytucjom regularnych sprawozdań z rozwoju sytuacji w tym względzie;
22. jest głęboko zaniepokojony poważnymi niedoborami zasobów UNAMID i wzywa państwa członkowskie Unii Afrykańskiej oraz wspólnotę międzynarodową do zwiększenia swojego wkładu, tak aby umożliwić pilne rozmieszczenie dodatkowych oddziałów i dodatkowego sprzętu w Darfurze;
23. wzywa rząd Sudanu do przestrzegania zobowiązania do moratorium na ograniczenia i utrudnienia dotyczące wszystkich pracowników organizacji humanitarnych; podkreśla, że nasilenie się przemocy w ostatnim miesiącu miało również wpływ na operacje humanitarne, jako że bandytyzm i uprowadzenia doprowadziły do strat w dostawach pomocy, zmuszając w ostatnim czasie agencje ds. żywności do zmniejszenia o połowę racji dla ponad trzech milionów osób potrzebujących w Darfurze;

Czwartek, 22 maja 2008 r.

24. wzywa UE i inne podmioty międzynarodowe do zastosowania odpowiednich środków wymierzonych w przestępców, którzy naruszają zawieszenie broni, dokonują ataków na ludność cywilną, siły pokojowe lub operacje humanitarne oraz do podejmowania wszelkich niezbędnych działań mających przyczynić się do położenia kresu bezkarności;

25. zobowiązuje swojego Przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, specjalnemu przedstawicielowi UE w Darfurze, rządowi Sudanu, państw członkowskich i państw należących do Rady Bezpieczeństwa ONZ, instytucjom Unii Afrykańskiej, Ligi Arabskiej oraz prokuratorowi Międzynarodowego Trybunału Karnego.

Aresztowanie więźniów politycznych na Białorusi

P6_TA(2008)0239

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 22 maja 2008 r. w sprawie aresztowania więźniów politycznych na Białorusi

(2009/C 279 E/24)

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje wcześniejsze rezolucje w sprawie sytuacji na Białorusi, szczególnie rezolucję z dnia 21 lutego 2008 r. ⁽¹⁾,
- uwzględniając oświadczenie Komisji z dnia 21 listopada 2006 r. o gotowości Unii Europejskiej do odnowienia stosunków z Białorusią i ludnością białoruską w ramach europejskiej polityki sąsiedztwa (EPS),
- uwzględniając deklarację prezydencji UE z dnia 28 marca 2008 r. w sprawie Białorusi,
- uwzględniając oświadczenie prezydencji UE z dnia 29 kwietnia 2008 r. o ponownych aresztowaniach i prześladowaniach oponentów politycznych na Białorusi,
- uwzględniając oświadczenie prezydencji UE z dnia 6 maja 2008 r. o ostatnich wydarzeniach w stosunkach między Białorusią a Stanami Zjednoczonymi,
- uwzględniając art. 115 ust. 5 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że dwóch białoruskich prodemokratycznych działaczy, Andrej Kim i Siergiej Parsiukiewicz, otrzymało surowe wyroki za udział w pokojowych manifestacjach przedsiębiorców, które odbyły się w dniach 10 i 21 stycznia 2008 r.,
- B. mając na uwadze, że Aleksandr Kazulin jest nadal więziony, co stanowi kolejny przykład lekceważenia przez Białoruś spoczywającego na niej obowiązku przestrzegania zasad i zobowiązań wynikających z członkostwa tego kraju w Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE),
- C. mając na uwadze, że Parlament Europejski wezwał Komisję i Radę do przedstawienia propozycji w celu wywarcia dalszego nacisku na reżim Łukaszenki w organizacjach międzynarodowych oraz wnosił o przedłożenie pełnego zestawu konkretnych, ukierunkowanych sankcji w celu surowego ukarania osób odpowiedzialnych za ucisk, które nie przyczynią się jednak do dodatkowego cierpienia obywateli Białorusi,
- D. mając na uwadze, że potępił on użycie siły i liczne aresztowania uczestników obchodów Dnia Wolności w Mińsku i innych miastach białoruskich, które wydarzyły się w dniu 25 marca 2008 r.,
- E. mając na uwadze, że decyzja rządu Białorusi o uznaniu dziesięciu dyplomatów amerykańskich za *personae non gratae* oraz zmuszenie ambasadora Stanów Zjednoczonych w Mińsku do opuszczenia Białorusi nie znajdują uzasadnienia i szkodzą interesom obywateli białoruskich,

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P6_TA(2008)0071.